

Dünya'nın En Büyük Yanardağı Okyanus Dibinde Bulundu

Mahir E. Ocak

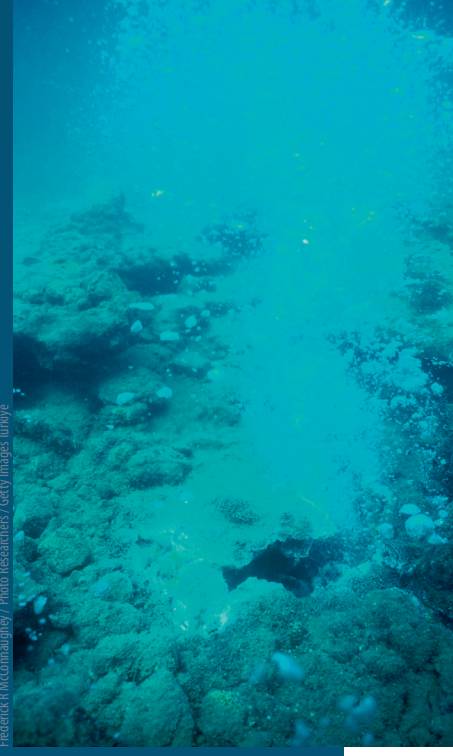
Texas A&M Üniversitesi'nden bir grup jeofizikçi Pasifik Okyanusu'nun dibinde Dünya'nın en büyük yanardağını buldu. Japonya'nın bin beş yüz kilometre doğusundaki yanardağ deniz tabanından dört bin metre yükseliyor ve altı yüz elli kilometre genişlikte bir alana yayılıyor. Dr. W. W. Sager önderliğinde yapılan çalışmanın sonuçları Nature Geoscience dergisinde yayımlandı.

Yanardağın saçtığı lavlar, akışkanlıkları yüksek olduğu zaman daha geniş bir alana yayılır. Patlamadan sonra lavlar soğuduğu zaman kalkana benzer bir görüntü ortaya çıktığı için akışkanlığı yüksek lav saçan yanardağlara "kalkan yanardağları" deniyor. Texas A&M Üniversitesi'nin kısaltması olan TAMU'dan esinlenerek Tamu Massif (Tamu Dağ Kitlesi) adı verilen kalkan yanardağ, tek bir kraterden saçılan lavlar tarafından oluşturulmuş bilinen en büyük yanardağ oldu.

Tamu Massif'i oluşturan kayaların daha önceleri de volkanik olduğu biliniyor,

fakat kayaların kaynağı olan lavların birkaç yanardağın püskürtmesiyle oluştuğu düşünülüyordu. Dağ kütlelerinin birkaç kilometre derinine gönderilen sismik dalgalarla yapılan çalışmalar ise tüm lavların kaynağının tek bir yanardağ olduğunu gösterdi.

Tamu Massif altı yüz elli kilometrelik genişliğiyle Mars'taki altı yüz yirmi beş kilometrelik genişlikteki Olympus dağından bile daha geniş bir alana yayılıyor. Daha önce Dünya'nın en büyük yanardağı olarak bilinen Hawaii'deki Mauna Loa'nın yayıldığı alan ise Tamu Massif'in yalnızca %15'i.

Frederick R. McComaughy / Photo Researchers / Getty Images Türkiye

İnsanlardan Sonra Araçlar da İnternet Bağımlısı Oluyor

Tuba Sarıgül

IEEE (Elektrik Elektronik Mühendisliği Enstitüsü) araştırmacıları 2025'te araçların %60'ında internet bağlantısı olacağını öngörüyor. Otonom araçlara yönelik araştırma ve uygulamaların yoğunlaştığı günümüzde, daha güvenli bir sürüş sağlayan yazılımların geliştirilmesi

açısından araçlar arası iletişim hayli önemli. Bu yazılımların ulaşımında insan hatası faktörünü neredeyse tamamen ortadan kaldıracığı düşünülüyor.

Bu teknoloji sayesinde daha yüksek hızlarda, daha yakın takip mesafeleriyle, daha güvenli bir şekilde seyahat etmenin yanı sıra elverişsiz hava

koşullarında ya da trafiğin yoğun olduğu durumlarda yeni güzergâh belirlemek mümkün. Ayrıca 2040 yılında araçların %75'inde otonom teknoloji sistemleri olacağı tahmin ediliyor. Kablosuz iletişim ve internet teknolojilerine sahip araçlar, bu teknolojiye olan güvenin artmasını ve bu sistemlerin yaygınlaşmasını sağlayabilir.

